

ST-RAW
JAARBOEK
2019

LOL IN CULTUURSENSITIEF WERKEN: HOE ONLINE LEREN OOK LEUK EN INTERACTIEF KAN ZIJN!

Drs. Kristel Logghe, projectleider ZonMw-projecten 'LOL in cultuursensitief werken' en 'Stand Up', Multivation

Kinderen en -jongeren met psychische problemen en een migratie achtergrond ontvangen vaak niet op tijd hulp, en vaak ook niet de juiste hulp. Dat moet anders, vond de Gemeente Rotterdam in 2015. Met subsidie van het Europees Integratie Fonds en de gemeente ontwikkelde ST-RAW samen met Learning Connected, Pharos, de Rotterdamse GGZ-instellingen en MEE een Live Online Leren (LOL) training voor (wijkteam en jeugdhulp) professionals op het gebied van cultuursensitief werken en vroegsignalering van GGZ- en LVB-problematiek bij migrantenjeugd.

Veel jongeren vinden moeizaam aansluiting bij de psychische zorg in Nederland. Verschillen in cultuur, achtergrond en betekenisgeving kunnen invloed hebben op communicatie. Zonde, vindt psycholoog en trainer Patricia Schell van i-PSY afdeling Kinder- en Jeugdpsychiatrie van Lucertis. "In gesprekken kan hierdoor miscommunicatie ontstaan, waardoor geen goede behandelrelatie tot stand komt. Het gevolg is onbegrip aan beide kanten en het niet opvolgen van adviezen, wat voor lastige situaties kan zorgen." Daarom is deze laagdrempelige training ontwikkeld die zorgprofessionals meer handvatten geeft om cultuursensitief te kunnen werken.

MINDER MISCOMMUNICATIE

Hoe belangrijk die cultuursensitiviteit is, bewijst het voorbeeld van een jonge moslima die meer op eigen benen wilde staan, maar veel twijfels had. Schell: “De behandelende hulpverlener gaf haar tips alsof het heel normaal zou zijn dat je op je achttiende op kamers gaat. Maar beter was het geweest als de jonge vrouw had geleerd hoe zij goed om kan gaan met de weerstand van haar ouders. Door de training leren hulpverleners hoe zij miscommunicatie in deze situaties kunnen voorkomen.”

‘Jongeren voelen zich meer begrepen en maken hun traject nu wél af’

VIRTUEEL MÉT CONTACT

Iedere training bestaat uit 5 korte sessies van anderhalf uur, waarbij de deelnemers (vaak afkomstig uit wijkteams, gemeenten of onderwijs) inloggen in een virtueel klaslokaal. “De deelnemers zien elkaar en de docent en hebben écht contact. Dat maakt de LOL-training anders dan andere e-learnings die je thuis achter je computer kunt volgen,” legt Schell uit. Tijdens de sessies kan de docent een presentatie houden, filmpjes laten zien en kunnen de deelnemers live vragen stellen en op elkaar reageren. Na iedere sessie volgt een test om te zien of de deelnemers de stof in de vingers hebben.

POSITIEVE ERVARINGEN

Zorgverleners die hebben deelgenomen aan de LOL-training zijn volgens Schell erg positief. “Ze hebben ervaren dat hun cliënt zich meer begrepen voelt wanneer er écht naar hen wordt geluisterd. En dat ze daardoor een traject afmaken, in plaats van er halverwege mee te stoppen. Bovendien scheelt deze vorm van trainen de deelnemers veel gedoe en reistijd. Voor de jongeren geldt dat zij hun negatieve associaties met zorg en hulpverlening in kunnen ruilen voor positieve ervaringen.”

ZONMW-PROJECT LOL IN CULTUURSENSITIEF WERKEN

Na deze eerste positieve ervaringen heeft ST-RAW de krachten gebundeld met twee andere Academische Werkplaatsen Jeugd -AWJ Inside Out in Nijmegen en AWJ Risicojeugd- en een aanvraag gedaan bij ZonMw. Met subsidie van

ZonMw zijn meer trainers opgeleid en zijn in twee jaar tijd (2016 – 2017) bijna 300 professionals getraind uit bijna 50 gemeenten. Ook zijn twee nieuwe, verdiepende LOL-trainingen ontwikkeld door de Academische werkplaats Risicojeugd:

- Straatcultuur en social media gedrag bij risicojeugd, door het Lectoraat Aanpak Jeugdcriminaliteit van Hogeschool Leiden;
- Omgaan met multi-probleem gezinnen, door Pluryn Intermetzo.

De Academische Werkplaats Inside-Out heeft samen met ST-RAW ervaringsdeskundigheid ingebracht op basis van o.a. focusgroepen met ouders in de vorm van casuïstiek en geluidsfragmenten en de training verankerd in de pedagogiek opleiding van de HAN. Ook heeft de gemeente Rotterdam een evaluatieonderzoek uitgevoerd en is de training tussentijds meermalen geëvalueerd en daarop aangepast.

Tenslotte heeft ZonMw de trainingen Cultuursensitief werken en Omgaan met multi-probleem gezinnen opgenomen op een Menukaart voor scholing van gemeentelijke teams, waardoor professionals werkzaam in de wijken deze trainingen gratis kunnen volgen.

STAND UP PROJECT: LEREN EN WERKEN COMBINEREN

Opnieuw werd met succes een subsidie aangevraagd door de drie Academische Werkplaatsen Jeugd en Learning Connected met Youz ditmaal als penvoerder. In het door ZonMw gefinancierde Stand Up project wordt verder geleerd in de community van jeugdhulp en wijkteam professionals: zij krijgen een jaar lang themasessies, casuïstiekbespreking en intervisie aangeboden via LOL door experts als cultureel antropoloog/onderzoeker Cor Hoffer (thema's: alternatieve geneeswijzen en identiteitsvorming bij migrantenjongeren), jeugdarts Janna van der Zand (risico en beschermende factoren in de gezondheid van vluchtelingenkinderen) en criminoloog/hogeschooldocente Marijke Drogts (intervisie over omgang met risicojongeren).

Maar dat is niet alles.

STAND UP PROJECT: DE JEUGD ZELF AAN ZET

Ook is een LOL-training ontwikkeld voor de doelgroep zelf: jongeren met psychische problematiek en een migratieachtergrond en voor ouders van deze doelgroep. Doel van deze trainingen is het bevorderen van zelfredzaamheid en herstel. Bij de ontwikkeling van de trainingen is samengewerkt met ervaringsdeskundige ouders via de stichting Voorlichters Gezondheid en met ervaringsdeskundige jongeren van het project Koplopers van ST-RAW partner Hogeschool Rotterdam en van het project Hoofdzaken van de NJR.

Drie ervaringsdeskundige jongeren zijn zelf opgeleid als LOL-trainer/spreker en hebben hun eigen LOL-training ontwikkeld: over zelfbeschadiging en over stigmatisering van psychische ziekten onder jongeren. De manier waarop deze jongeren – die nog steeds worstelen met hun kwetsbaarheden – hun expertise en ervaringen delen met de jeugdhulp en wijkteam professionals maakte diepe indruk op de deelnemers.

BORGING BINNEN STUDY2GO EN DIGI POLI JEUGD VAN YOUZ

Om ervoor te zorgen dat de ontwikkelde kennis niet verloren gaat, heeft ST-RAW alle ontwikkelde trainingen voor de professionals geborgd binnen Study2Go: het Live Online Leren platform van de Parnassia Groep en Learning Connected. Dit betekent dat nu iedere gemeente of zorgorganisatie/-professional de trainingen tegen inkoopprijs kan afnemen; de ontwikkeling is immers afgerond. De trainingen zijn geaccrediteerd voor verschillende beroepsgroepen (SKJ, NVO-NIP, V&VN, Registerplein, ABSG en ADAP).

De LOL-trainingen die specifiek voor jongeren met psychische problematiek (en een migratie achtergrond) en ouders van deze doelgroep zijn ontwikkeld, worden opgenomen in de Digi Poli Jeugd van Youz, zodat jongeren en ouders door het hele land op laagdrempelige en eigentijdse wijze hun zelfredzaamheid kunnen vergroten.

LEES VERDER

- <https://study2go.nl/collections/cultuursensitief-werken/products/cultuursensitief-werken-en-vroegsignalering-lvb-en-ggz-problematiek-bij-migrantenjeugd-live-sessies>

- Alex Hekelaar en Jurriaan Omlo (2018). Lol in cultuursensitief werken; Evaluatie-onderzoek 'Live Online Leren training in cultuursensitief werken bij kwetsbare migrantenjeugd'. Gemeente Rotterdam, Onderzoek & Business Intelligence, Rotterdam.

